

ществуване или забрана е в пряка зависимост от обратите в националната политика на съответните държави.

В България на 6 март 1945 г. е създадена *Единна общо културно-просветна организация на циганските малцинства 'Екипе'* [Единство] начело с известния цигански активист, дългогодишен деец на комунистическата партия и депутат в български парламент Шакир Пашов, която създава множество свои локални подразделения. Започва да излиза вестник *Романо еси* [Цигански глас], преименуван по-късно на *Нево дром* [Нов път], създаден е *Централен цигански музикално-артистичен театър 'Рома'*. В края на 40-те години политиката коренно се променя, Шакир Пашов е изключен от БКП и изпратен в лагер на остров Белене, циганската преса и театър прекратяват своето съществуване, а локалните подразделения на циганската организация се вливат в Отечественния фронт (по това време вече масова обществена организация, ръководена от Българската комунистическа партия). През 1957 г. се прави опит за възобновяване на циганското организирано движение, създава се *Циганско народно читалище 'Девети септември'* в София, което издава вестник *Неве Рома* [Нови цигани] и създава *Цигански музикално-артистичен ансамбъл 'Рома'*. Тази дейност обаче бързо е прекратена, и циганите преминават изцяло под опеката на Отечественния фронт, чието издание е и циганския вестник *Нов живот* (излизал до 1988 г., списван изцяло на български език).

В Унгария през 1957 г. е създадена *Magyar Ciganyok Művelődési Szovetseg* [Унгарска циганска културна асоциация] начело с Мария Ласло, която се опитва да разшири своята дейност и да се превърне в национална малцинствена организация (подобно на тези на другите малцинства), но просъществува само две години. През 1974 г. е създаден *Ciganyszövetség* [Цигански съвет] начело с Менихерт Лакатош, който през 1985 г. е преобразуван в *Országos Ciganytanács* [Национален цигански съвет] начело с Чоли Йозеф Дарочи. Новата циганска организация развива активна дейност,